

Finansų rinkos dalyvių veikla

Lietuvos draudimo rinkos apžvalga

2019

Lietuvos draudimo rinkos apžvalga
Serija „Finansų rinkos dalyvių veikla“
2019

ISSN 2335-8335 (online)

Apžvalgą parengė
Priežiūros tarnybos
Riziką ribojančios priežiūros departamento
Draudimo priežiūros skyrius

Pasiteirauti:
info@lb.lt

Nemokama informacijos linija
+370 800 50 500

TURINYS

1. DRAUDIMO RINKOS BENDRA APŽVALGA	5
2. DRAUDIMO RINKOS TEISINĖS APLINKOS POKYČIAI.....	5
3. DRAUDIMO RINKOS RAIDA	6
3.1. Draudimo įmokos	6
3.2. Draudimo išmokos.....	7
4. LIETUVOS RESPUBLIKOJE LICENCIJUOTŲ DRAUDIMO ĮMONIŲ FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI.....	9
5. ĮMONIŲ KAPITALO REIKALAVIMŲ VYKDYMAS	11
6. DRAUDIMO BROKERIŲ ĮMONĖS	9
7. VARTOTOJŲ IR DRAUDIMO RINKOS DALYVIŲ GINČŲ NAGRINĖJIMAS.....	12

Ši apžvalga, vertinant draudimo rinkos raidos pokyčius, apima bendrą visų Lietuvoje veikiančių draudimo rinkos dalyvių veiklą, vykdomą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Vertinant finansinių ir kapitalo normatyvų vykdymą bei šių rodiklių pokyčius, nagrinėjama tik šalyje registruotų 8 draudimo įmonių (visoje jų veiklos teritorijoje) ir 96 draudimo brokerių įmonių veikla (visoje jų veiklos teritorijoje). Lietuvos teritorijoje veikiančių filialų veiklos finansiniai rezultatai ir kapitalo rodikliai nevertinami, nes šių subjektų finansinę priežiūrą vykdo juos įsteigusią įmonių buveinių šalių priežiūros institucijos.

Rengiant šią apžvalgą naudoti Lietuvos banko duomenys ir skaičiavimai.

Santrumpos

ES	Europos Sąjunga
TPVCAD	transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas
TPVCAPD	transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomasis draudimas
UADBB	uždaroji akcinė draudimo brokerių bendrovė
VP	vertybiniai popieriai
VVP	vyriausybės vertybiniai popieriai

1. BENDRA DRAUDIMO RINKOS APŽVALGA

2019 m. Lietuvos draudimo rinkoje pasirašyta 945,9 mln. Eur draudimo įmokų. Gyvybės draudimo rinkos įmokos sudarė 28,6 proc., o ne gyvybės – 71,4 proc. Bendras rinkos augimas buvo 7,7 proc., t. y. 3,1 proc. p. lėtesnis nei 2018 m., kai rinka augo 10,8 proc. Lėtesnį augimą lėmė ne gyvybės draudimo rinkos ne toks spartus įmokų didėjimas. 2019 m. ne gyvybės draudimo įmokos augo 7,2 proc. ir sudarė 675,4 mln. Eur, tačiau draudimo įmokų augimo tempas buvo 5,0 proc. p. mažesnis nei prieš metus. Visų pagrindinių ne gyvybės draudimo rūšių įmokos augo, o sparčiausiai augo sveikatos ir turto draudimo įmokos. Gana sparčiai augo gyvybės draudimo rinka – draudimo įmokos per metus išaugo 8,9 proc. ir sudarė 270,4 mln. Eur, o augimo tempas buvo 1,6 proc. p. didesnis nei 2018 m. Gyvybės draudimo sektoriuje didžiausią dalį (62,9 %) sudarė ir sparčiausiai (12,6 %) augo investicinis gyvybės draudimas. Ataskaitiniu laikotarpiu draudėjams išmokėta draudimo išmokų suma sudarė 499,1 mln. Eur – tai 10,3 proc. didesnė išmokų suma nei prieš metus.

Nagrinėjamu laikotarpiu visos Lietuvoje registruotos draudimo įmonės dirbo pelningai, uždirbtas pelnas sudarė 45,4 mln. Eur. Visos įmonės vykdė privalomuosius mokumo kapitalo reikalavimus.

Draudimo brokerių įmonės taip pat veikė pelningai ir uždirbo 3,4 mln. Eur pelno – tai 14,7 proc. mažiau nei praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu.

2. DRAUDIMO RINKOS TEISINĖS APLINKOS POKYČIAI

Vartotojams ir rinkai – daugiau informacijos apie investicinio gyvybės draudimo produktus

Lietuvos bankas ėmėsi naujų priemonių skaidrumui investicinio gyvybės draudimo rinkoje didinti – Lietuvos bankas nuo 2020 m. gaus daugiau draudikų informacijos apie investicinio gyvybės draudimo produktus, ją apibendrins ir skelbs Lietuvos banko svetainėje kartu su apžvalga. Kiekvienais metais iki gegužės 31 d. investicinio gyvybės draudimo produktus platinantys draudikai turės Lietuvos bankui pateikti tam tikrą informaciją pagal patvirtintas ataskaitų formas: duomenis apie visus investicinio gyvybės draudimo produktui taikomus atskaitymus, išskaidytus pagal tam tikras kategorijas: nuo kiekvienos sumokėtos įmokos, nuo sukaupto turto vertės, nuo atsiimamos piniginių lėšų sumos ir kt. Be to, turės būti pateikta informacija apie per 5, 15 ar 30 m. mokėtiną bendrą atskaitymų sumą (eurais), įsigijus investicinio gyvybės draudimo produktą su periodinėmis įmokomis, skirtą taupymui arba skirtą ir taupymui, ir apsaugai. Kai kurių atskaitymų (pvz., investicijų valdymo) dydis skiriasi, atsižvelgiant į investavimo kryptį ir jos rizikingumą, todėl draudikai turės Lietuvos bankui pateikti skirtingoms investavimo strategijoms (mažos, vidutinės, didelės rizikos ir gyvenimo ciklo) priskirtų investavimo krypčių, kurios yra didžiausios pagal klientų sukaupto turto vertę, atskaitymus. Draudikams reikės pateikti ir informaciją apie dviejų didžiausių pagal klientų sukaupto turto vertę investavimo krypčių, priskirtinų skirtingo rizikingumo (mažo, vidutinio, didelio, gyvenimo ciklo) investavimo strategijoms, vieneto vertės pokyčius per 15 m. arba visą investavimo krypties veiklos laikotarpį.

Skelbiant daugiau informacijos apie investicinio gyvybės draudimo produktams taikomus atskaitymus ir investavimo krypčių rezultatus, bus sudarytos geresnės sąlygos gyvybės draudikų esamiems ir potencialiems klientams palyginti skirtingų draudikų produktus ir jų sukuriama naudą vartotojui, taip pat draudikai bus skatinami kurti didesnę pridėtinę vertę vartotojui, pvz., mažinti investicinio gyvybės draudimo produktams taikomus atskaitymus ir siekti didesnės investicijų grąžos.

Atlikta pakaitinės transporto priemonės suteikimo praktikos apžvalga

Lietuvos bankas, atsižvelgdamas į vartotojų paklausimus ir praktikos nevienodumą, atliko pakaitinės transporto priemonės suteikimo praktikos (pagal TPVCPD) analizę ir pateikė draudikams rekomendacijas. Nustatyta, kad draudimo įmonių praktika šioje srityje iš tiesų yra skirtinga ir neapibrėžta. Vis dėlto Lietuvos bankui pavyko išskirti geresnės ir prastesnės praktikos ypatumus. Lietuvos banko nuomone, pakaitinės transporto priemonės suteikimas per draudiko partnerius turi pranašumų prieš atvejus, kai draudikai apmoka nukentėjusio asmens pateiktas automobilio nuomos sąskaitas, todėl draudimo įmonėms rekomenduota

įvertinti galimybę sudaryti bendradarbiavimo sutartis su transporto priemonių nuomos paslaugas teikiančiomis bendrovėmis. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad dažniausiai pakaitinio automobilio suteikimo procesas nėra niekur aprašytas, Lietuvos bankas rekomendavo draudikams pakaitinės transporto priemonės suteikimo ir su tuo susijusių išlaidų atlyginimo tvarką aprašyti vidaus taisyklėse ir jas paskelbti draudiko interneto svetainėje. Be kita ko, Lietuvos bankas yra gavęs pareiškėjų kreipimus, kai draudikai nepateikia konkretaus atsakymo, ar bus atlygintos išlaidos dėl pakaitinės transporto priemonės nuomos, todėl apžvalgoje yra rekomendacija draudikams aiškiai nustatyti konkrečias transporto priemonės nuomos išlaidų atlyginimo sąlygas (pvz., nustatytas kaltas asmuo, maksimali nuomos kaina, konkrečiu atveju nustatytas laikotarpis ir pan.) ir apie jas išsamiai informuoti asmenį. Daugiau praktikos pavyzdžių ir rekomendacijų: 3

Taip pat Lietuvos banko interneto svetainėje vartotojams buvo pateikta atmintinė dėl pakaitinio automobilio: <https://www.lb.lt/lt/naujienos/vartotojo-teises-kada-galite-gauti-pakaitini-automobili-po-eismo-ivykio>.

3. DRAUDIMO RINKOS RAIDA

Šalies rinkoje draudimo paslaugas teikė 20 Lietuvoje registruotų draudikų – 8 įmonės ir 12 kitose ES valstybėse narėse registruotų įmonių filialų: 8 draudikai vykdė gyvybės draudimo ir 12 – ne gyvybės draudimo veiklą. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje veikė 96 draudimo brokerių įmonės.

3.1. DRAUDIMO ĮMOKOS

2019 m. draudimo rinka augo, tačiau lėtesniu tempu nei praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu.

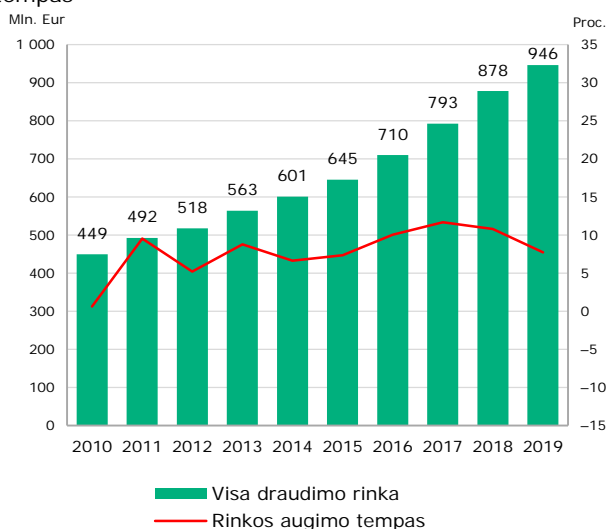
Lietuvoje registruotų draudimo įmonių ir kitų ES valstybių narių įmonių Lietuvoje įsteigtų draudimo įmonių filialų pasirašyta draudimo įmokų suma sudarė 945,9 mln. Eur. Palyginti su 2018 m., rinka išaugo 7,7 proc. Gyvybės draudimo rinka augo sparčiau nei ne gyvybės draudimo rinka. Gyvybės draudimo įmokų suma išaugo 8,9 proc. ir sudarė 270,4 mln. Eur, ne gyvybės draudimo – 7,2 proc. ir sudarė 675,4 mln. Eur.

1 lentelė. Draudimo įmokos

Eil. nr.	Draudimo šakos	Suma, mln. Eur			Augimo tempas, proc.	
		2017 12 31	2018 12 31	2019 12 31	2018 m.	2019 m.
1.	Gyvybės draudimas	231,3	248,3	270,4	7,3	8,9
2.	Ne gyvybės draudimas	561,2	629,8	675,4	12,2	7,2
3.	Iš viso	792,6	878,1	945,9	10,8	7,7

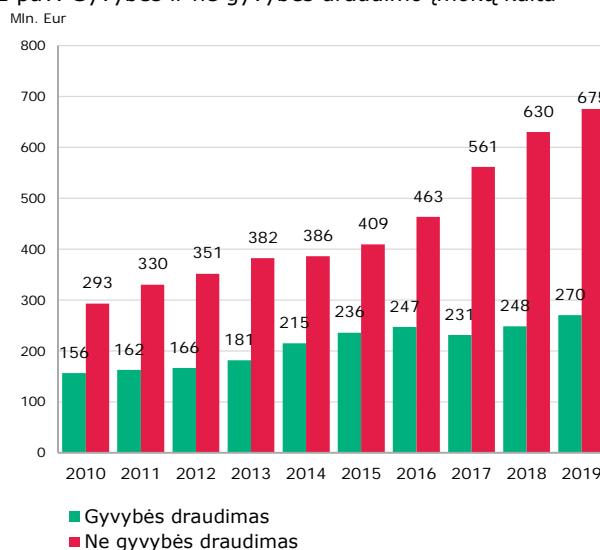
Šaltinis: Lietuvos bankas.

1 pav. Visos rinkos draudimo įmokų kaita ir augimo tempas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

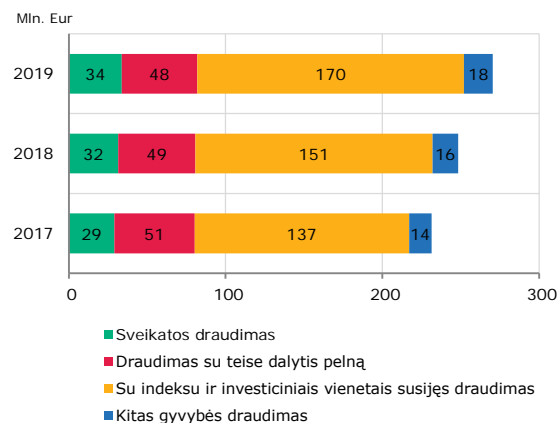
2 pav. Gyvybės ir ne gyvybės draudimo įmokų kaita

Šaltinis: Lietuvos bankas.

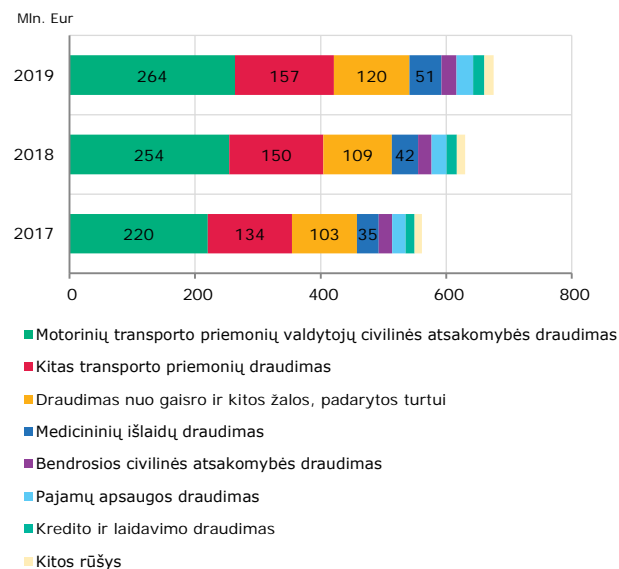
2019 m., palyginti su 2018 m., buvo sudaryta 10,3 proc. daugiau naujų investicinio draudimo sutarčių. Tokį spartų augimą iš esmės lėmė vykusi pensijų kaupimo reforma – gyventojai turėjo iki 2019 m. birželio 30 d. apsispręsti dėl dalyvavimo II pakopos pensijų kaupime. Dalis gyventojų, kaip alternatyvą II pakopos pensijų kaupimui ar kaip papildomą kaupimo būdą, pasirinko sudaryti investicinio gyvybės draudimo sutartis. Investicinio gyvybės draudimo sutarčių sudarymo pikas buvo stebimas birželio–liepos mėnesiais. Investicinio gyvybės draudimo įmokos sudarė 62,9 proc. (170,2 mln. Eur) visų gyvybės draudimo įmokų, t. y. 12,6 proc. daugiau nei prieš metus. Investicinio gyvybės draudimo įmokų suma augo 3,7 proc. p. sparčiau nei visos gyvybės draudimo rinkos įmokų suma. Tradicinio gyvybės draudimo su kaupimo elementu sutarčių sudaryta 9,2 proc. mažiau, o įmokų suma sumažėjo 2,4 proc., palyginti su praeitais metais, ir sudarė 48,1 mln. Eur. Tradicinio draudimo su kaupimo elementu sutarčių sudaroma vis mažiau, nes dėl žemų palūkanų aplinkos produktas neatrodo patrauklus draudėjams, be to, ir draudikai persiorientuoja nuo tradicinio draudimo sutarčių sudarymo prie kitų produktų platinimo. Sveikatos draudimo įmokos, kurios iš esmės yra papildoma apsauga sudarant gyvybės draudimo sutartis su kaupimo elementu, išaugo 7,3 proc. ir sudarė 33,8 mln. Eur.

3 pav. Gyvybės draudimo įmokų pasiskirstymas pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

4 pav. Ne gyvybės draudimo įmokų pasiskirstymas pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. ne gyvybės draudimo rinkoje sparčiausiai augo sveikatos ir turto draudimo įmokų suma. Sveikatos draudimo įmokų suma, palyginti su 2018 m., padidėjo 18,7 proc. ir sudarė 77,7 mln. Eur, o turto draudimo įmokų suma, palyginti su 2018 m., padidėjo 10,3 proc. ir sudarė 120,2 mln. Eur. TPVCAD įmokų augimas sudarė 3,8 proc., o TPVCAD įmokų suma – 263,8 mln. Eur. TPVCAD sudarytų sutarčių skaičius augo 4,8 proc. – šį augimą iš esmės lėmė 5,9 proc. per 2019 m. padidėjęs transporto priemonių parkas. Kitų transporto priemonių draudimo sutarčių skaičius augo sparčiau nei draudimo įmokų suma. Šios rūšies draudimo įmokų suma padidėjo 4,8 proc. – iki 157,1 mln. Eur., o naujų sutarčių – 7,2 proc. Vidutinė įmoka pagal sudarytas sutartis per metus sumažėjo 2,3 proc., o 2018 m. tendencija buvo priešinga – buvo stebimas 9,1 proc. augimas.

3.2. DRAUDIMO IŠMOKOS

Draudimo išmokų išmokėta daugiau nei 2018 m. 2019 m. draudimo rinkoje išmokėta 499,1 mln. Eur draudimo išmokų, t. y. 10,3 proc. daugiau nei prieš metus. Vertinant išmokų pokyčius pagal draudimo šakas, matyti, kad išmokų augimo tempas smarkiai skyrėsi: gyvybės draudimo išmokos augo 1,1 proc. – iki 130,3 mln. Eur, o ne gyvybės draudimo išmokos augo gerokai sparčiau – net 13,9 proc. – iki 368,8 mln. Eur.

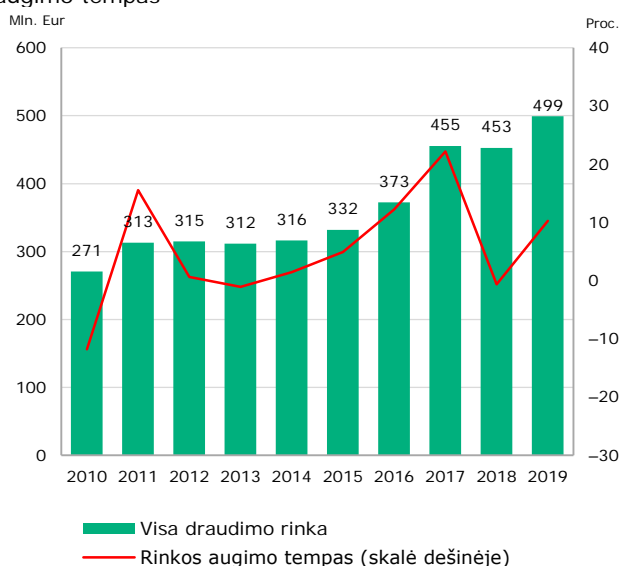
2 lentelė. Išmokos

Eil. nr.	Draudimo šakos	Suma, mln. Eur			Augimo tempas, proc.	
		2017 12 31	2018 12 31	2019 12 31	2018 m.	2019 m.
1.	Gyvybės draudimas	151,4	128,9	130,3	-14,8	1,1
2.	Ne gyvybės draudimas	303,9	323,7	368,8	6,5	13,9
3.	Iš viso	455,3	452,6	499,1	-0,6	10,3

Šaltinis: Lietuvos bankas.

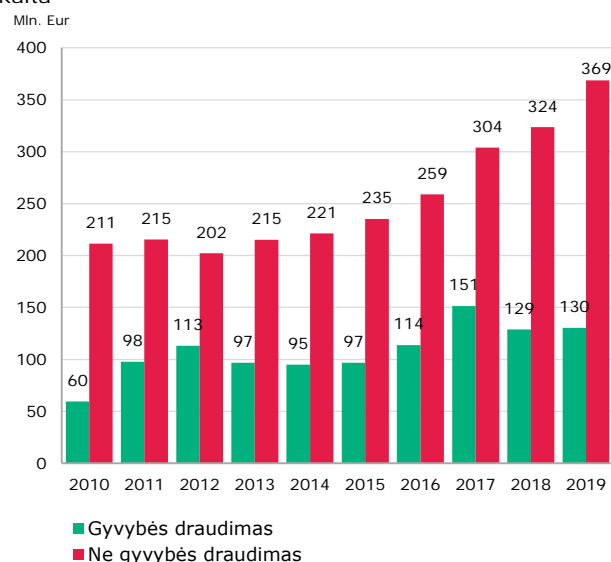
Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, didžiausią gyvybės draudimo išmokų dalį sudarė išmokos dėl sutarčių nutraukimo ar dalinio sukauptos sumos išmokėjimo – 74,0 mln. Eur, arba 56,8 proc. visų išmokų. Palyginti su 2018 m., išmokų dėl sutarčių nutraukimo ar dalinio sukauptos sumos išmokėjimo dalis padidėjo 1,2 proc. p. gyvybės draudimo išmokų portfelyje. Išmokos, išmokėtos pasibaigus gyvybės draudimo sutarties terminui, sudarė 29,4 proc. gyvybės draudimo išmokų (38,3 mln. Eur), o 2018 m. šios išmokos sudarė 32,1 proc. (41,4 mln. Eur) visų gyvybės draudimo išmokų. Palyginti su 2018 m., išmokų, išmokėtų pasibaigus gyvybės draudimo sutarties terminui, dalis sumažėjo 2,7 proc. p. gyvybės draudimo išmokų portfelyje. Išmokos draudimo žaloms padengti pagal gyvybės draudimo sutartis sudarė 12,8 proc. gyvybės draudimo išmokų (16,7 mln. Eur), o 2018 m. šios išmokos sudarė 11,5 proc. (14,8 mln. Eur) visų gyvybės draudimo išmokų. Palyginti su 2018 m., išmokų draudimo žaloms padengti dalis padidėjo 1,4 proc. p. gyvybės draudimo išmokų portfelyje. Anuitetiniai (rentos) mokėjimai padidėjo 21,0 proc. (1,2 mln. Eur), tačiau šios išmokos sudaro 1,0 proc. visų gyvybės draudimo išmokų.

5 pav. Visos rinkos draudimo išmokų sumų kaita ir augimo tempas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

6 pav. Išmokėtų gyvybės ir ne gyvybės draudimo sumų kaita

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Ne gyvybės draudimo išmokų dalis sudarė 73,9 proc. visų draudimo rinkos išmokų. Didžiausią dalį ne gyvybės draudimo išmokų sudarė išmokos, susijusios su apdraustomis transporto priemonėmis – tai sudarė 68,5 proc. (252,7 mln. Eur) visų ne gyvybės draudimo išmokų. TPVCAD išmokėtos sumos padidėjo net 14,6 proc. – iki 148,0 mln. Eur, o TPVCAD įmokų suma padidėjo tik 3,8 proc. Kitų transporto priemonių draudimo – 15,0 proc. (106,7 mln. Eur), o įmokų suma padidėjo tik 5,1 proc. Tokie rezultatai rodo, kad šių rūšių pelningumas mažėja arba netgi didėja nuostolingumas. Išmokėtų išmokų vienetų skaičius taip reikšmingai nekito (TPVCA padidėjo 8,6 %, kitų transporto priemonių – 5,0 %). Šie duomenys rodo, kad didėja vidutinė išmoka. Vidutinės išmokos didėjimą lemia kylantys transporto priemonių remonto įkainiai, atsinaujinantis transporto priemonių parkas, auganti ekonomika. Išmokų vienetų kiekiui įtaką darė didėjantis transporto priemonių parkas ir padidėjęs įvykių dažnis. Turto draudimo išmokos sudarė 55,0 mln. Eur, arba 4,4 proc. daugiau nei 2018 m. Išmokėtų turto draudimo išmokų vienetų skaičius augo tokiu pačiu tempu, kaip ir išmokų suma, todėl vidutinė išmoka beveik nepakito.

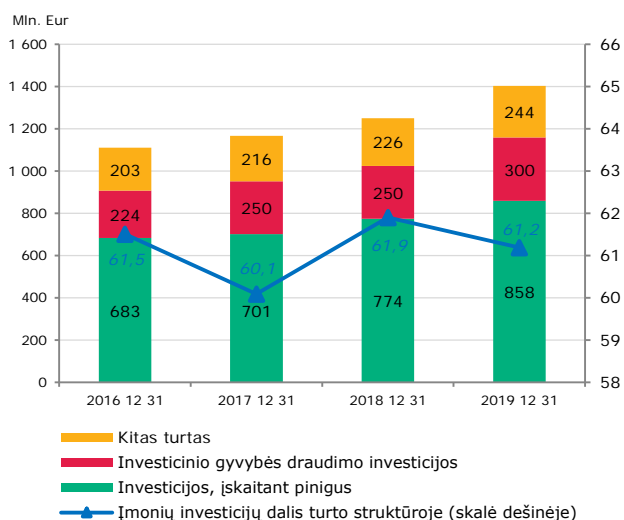
4. LIETUVOS RESPUBLIKOJE LICENCIJUOTŲ DRAUDIMO ĮMONIŲ FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI

2019 m. buvo vykdomas Baltijos šalyse savarankiškai veikusių SEB gyvybės draudimo įmonių veiklos reorganizavimo procesas. Jis baigtas 2019 m. gruodžio mėn. Ne vienus metus Lietuvoje veikusi AB „SEB gyvybės draudimas“ baigė veiklą, o jos valdytas draudimo sutarčių portfelis perduotas Latvijos Respublikoje įregistruotai bendrovei SEB Life and Pension Baltic SE, kuri savo veiklą Lietuvoje tęsia per įsteigtą filialą. Siekiant, kad analizuojami duomenys būtų tarpusavyje palyginami, iš ankstesnių ataskaitinių laikotarpių duomenų atimami tais laikotarpiais veikusios AB „SEB gyvybės draudimas“ duomenys.

Draudimo įmonių valdomo turto ir įsipareigojimų sumos didėjo. Draudimo įmonių valdomo turto vertė 2019 m. perkopė 1,4 mlrd. Eur sumą ir, palyginti su 2018 m., išaugo 12,2 proc. Tiek ne gyvybės draudimo, tiek gyvybės draudimo įmonių valdomas turtas augo panašiu tempu, vertinant absoliučiąja reikšme (pašalinus AB „SEB gyvybės draudimo“ reorganizavimo įtaką), didesnių pokyčių užfiksuota nebuvo: gyvybės draudimo įmonių turtas padidėjo 76 mln. Eur ir sudarė 672 mln. Eur, o ne gyvybės draudimo įmonių – 77 mln. ir viršijo 731 mln. Eur.

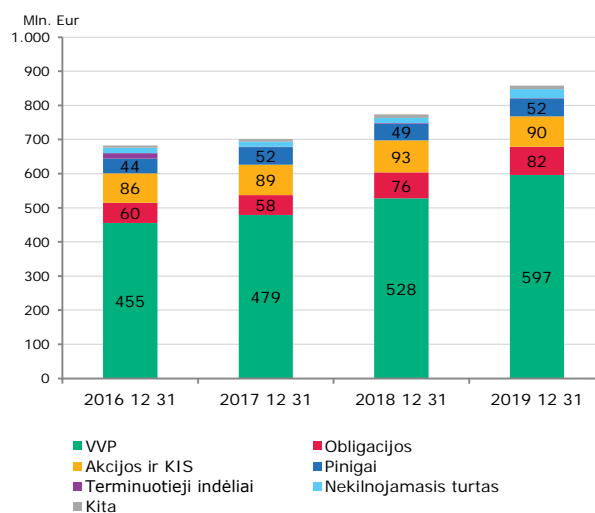
Gyvybės draudimo įmonių turto augimui didžiausią įtaką turėjo išaugusi draudėjų įmonėms valdyti patikėto investicinio gyvybės draudimo turto apimtis. Šio turto apimtis per metus išaugo daugiau kaip 50 mln. eurų, arba 20 proc., ir metų pabaigoje perkopė 300 mln. Eur. Investicinio gyvybės draudimo turto suma didėjo ne tik dėl einamaisiais metais aktyviau sudaromų naujų investicinio gyvybės draudimo sutarčių, tačiau ir dėl augusios investicinio vieneto vertės. Gyvybės draudimo įmonių nuosavų investicijų suma augo taip pat reikšmingai – 7,5 proc., metų pabaigoje ji sudarė beveik 348 mln. eurų, t. y. 51,7 proc. viso įmonių turto. Ne gyvybės draudimo įmonių turto augimui didžiausią įtaką turėjo investuotas ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais uždirbtas ir nepaskirstytas pelnas. Ženklią įtaką 2019 m. draudimo įmonių turto augimui turėjo pasikeitusi naudojimo teise valdomo turto apskaita (įgyvendinus 16-ojo tarptautinio finansinės atskaitomybės standarto „Nuoma“ metodinius pokyčius).

7 pav. Draudimo įmonių turto struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

8 pav. Draudimo įmonių nuosavo turto investicinio portfelio struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

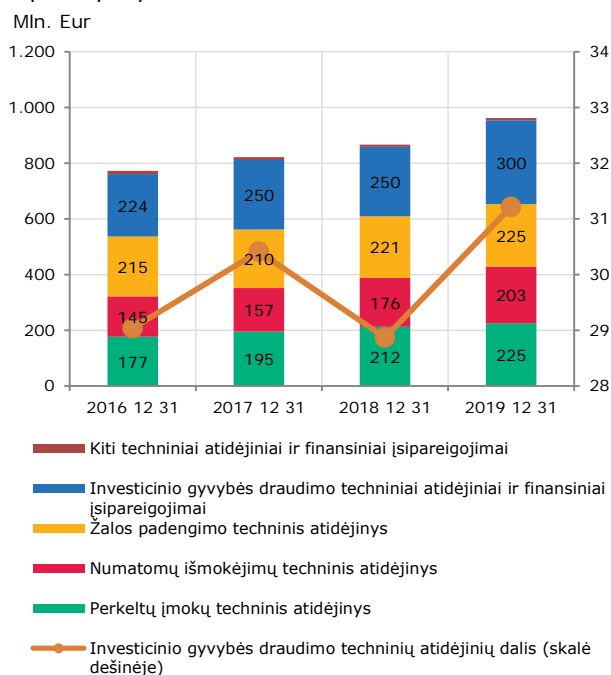
2019 m. gruodžio 31 d. draudimo įmonių nuosavo turto investicijų apimtis sudarė 858 mln. Eur, arba 10,9 proc. daugiau nei 2018 m. pabaigoje. Draudimo įmonių nuosavų lėšų struktūra kito minimaliai, didžiąją dalį, arba 69,5 proc., investicijų sudarė vyriausybės skolos VP, šių investicijų suma per metus išaugo 68,8 mln.

Eur. Net 95 proc. visų investicijų į VVP buvo investuota į ES šalių vyriausybės išleistus vertybinius popierius, o 43 proc. – į Lietuvos VVP. Investicijos į nuosavybės VP (įskaitant investicijas į kolektyvinio investavimo subjektus) buvo antra pagal apimtį investicijų kryptis ir sudarė 10,5 proc., arba 89,8 mln. Eur, investicijos į įmonių skolos vertybinius popierius siekė beveik 82 mln. Eur. Minimalūs draudimo įmonių investicinio portfelio struktūros pokyčiai leidžia manyti, kad, investuodamos ilgą laiką vyraujančioje mažų palūkanų aplinkoje, draudimo įmonės nėra linkusios daryti esminių pokyčių ir yra atsargios rinkdamosi rizikingesnes investavimo kryptis. Pinigai, laikomi sąskaitose bankuose, sudarė beveik 52 mln. Eur, o investicijos į terminuotuosius indėlius – vos 1,1 mln. Eur, o tai rodo, kad yra sudėtinga rasti pelningas ir mažiau rizikingas investavimo kryptis.

Per 2019 m. draudimo įmonių nuosavas kapitalas padidėjo daugiau kaip 16 proc. ir sudarė 313 mln. Eur: ne gyvybės draudimo įmonių nuosavas kapitalas sudarė 207 mln. Eur (išaugo 28 mln. Eur), gyvybės – 106 mln. Eur (išaugo 16 mln. Eur). Didesnį nuosavą kapitalą nulėmė teigiamas finansinio turto perkainojimo rezultatas, pelninga įmonių veikla bei vienos iš įmonių padidintas įstatinis kapitalas. Draudimo įmonių suformuotų draudimo įsipareigojimų suma sudarė daugiau kaip 962 mln. Eur, t. y. 11 proc. daugiau nei 2018 m. pabaigoje.

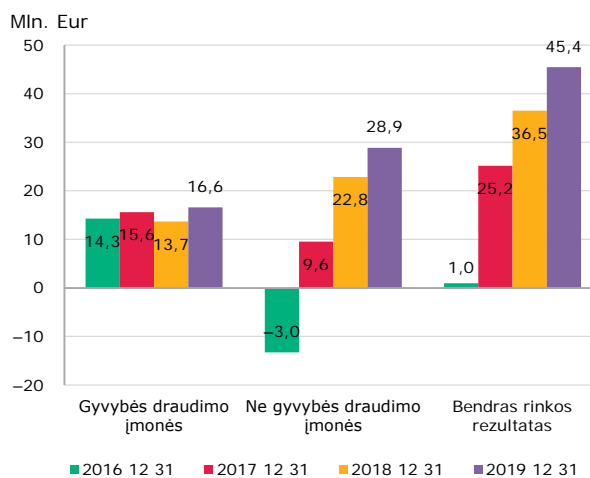
2019 m. buvo palankūs draudimo įmonėms – visos jos uždirbo pelną: gyvybės draudimo įmonių pelnas sudarė 16,6 mln. Eur, 21 proc. daugiau nei ankstesniais metais, ne gyvybės – 28,9 mln. Eur, 26,5 proc. daugiau. Ne gyvybės draudimo įmonių pelno didžioji dalis buvo uždirbta iš pagrindinės – draudimo veiklos, o visų įmonių teigiamą investicinės veiklos rezultatą nulėmė sumos, gautos suėjus investicijų, kurios buvo įsigytos esant palankesnei investicinei aplinkai, terminui. Per 2019 m. draudimo įmonių akcininkams buvo išmokėta 23,4 mln. Eur dividendų.

9 pav. Draudimo įmonių įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo pokyčiai

Šaltinis: Lietuvos bankas.

10 pav. Draudimo įmonių veiklos rezultatas

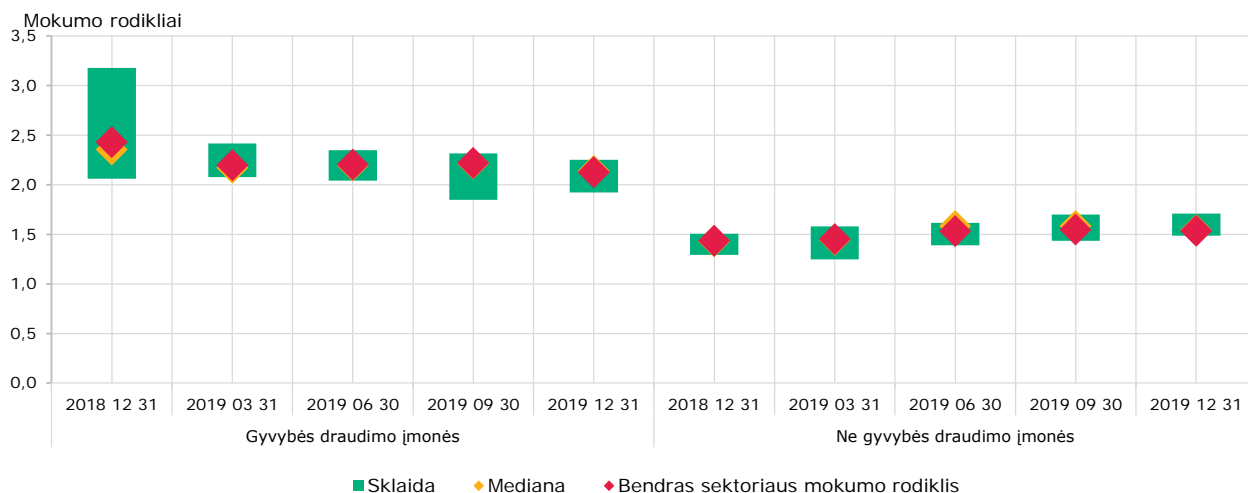

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5. ĮMONIŲ MOKUMO KAPITALO REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos draudimo įmonės vykdė mokumo kapitalo reikalavimus. Pagal direktyvos „Mokumas II“ reikalavimus apskaičiavus draudimo įmonių mokumo kapitalo reikalavimą ir įvertinus turimų nuosavų lėšų dydį, nustatyta, kad visos draudimo įmonės buvo mokios, t. y. turėjo pakankamai tinkamų nuosavų lėšų mokumo kapitalo reikalavimui ir minimalaus kapitalo reikalavimui padengti. 2019 m. gruodžio 31 d. gyvybės draudimo įmonių mokumo rodiklis buvo 2,12, ne gyvybės – 1,53.

11 pav. Draudimo įmonių mokumo kapitalo reikalavimo rodikliai

Šaltinis: Lietuvos bankas.

6. DRAUDIMO BROKERIŲ ĮMONĖS

Draudimo brokerių įmonių turtas, 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės atskaitomybės (projekto) duomenimis, sudarė 46,9 mln. Eur, per metus jis išaugo 24 proc. Didžiąją šių įmonių turto dalį (36,2 %) sudarė pinigai. Pinigai, laikomi atskiroje sąskaitoje, sudarė 3,8 mln. Eur ir gerokai viršijo tarpininkų įsipareigojimus draudimo įmonėms. Draudimo brokerių įmonės per metus į kasą ir atskiras sąskaitas surinko 153,4 mln. Eur draudimo įmokų, jos buvo perduotos draudimo įmonėms. Draudimo brokerių įmonių veikla nagrinėjamu laikotarpiu buvo pelninga – įmonės uždirbo beveik 3,4 mln. Eur pelno. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, uždirbtas pelnas sumažėjo 14,7 proc. Pelningai dirbo 75 iš 96 draudimo brokerių įmonių. Draudimo brokerių įmonių sudaromų draudimo sutarčių skaičius buvo 28,4 proc. didesnis nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį.

3 lentelė. Pagrindiniai draudimo brokerių įmonių veiklos rodikliai

Eil. nr.	Rodikliai	Suma			Augimo tempas, proc.	
		2017 12 31	2018 12 31	2019 12 31	2018 m.	2019 m.
1.	Sudarytos draudimo sutartys, vnt.	1 796 851	1 732 601	2 225 158	-3,6	28,4
2.	Pardavimo pajamos, tūkst. Eur	45 350	47 861	56 599	5,5	18,3
3.	Ataskaitinio laikotarpio rezultatas, tūkst. Eur	4 571	3 950	3 369	-13,6	-14,7

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. gruodžio 31 d. finansinės atskaitomybės (projekto) duomenimis, draudimo brokerių įmonių nuosavas kapitalas sudarė 22,2 mln. Eur, arba 11 proc. daugiau nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį. Įmonių minimalaus kapitalo reikalavimas yra 18 750 Eur, arba ne mažesnis kaip 4 proc. per metus draudimo brokerių įmonės gautų draudimo įmokų, mokėtinų draudikams. 2019 m. gruodžio 31 d. dvi draudimo brokerių įmonės (UADBB „Capital Insurance“ ir UADBB „DRAUSIMKA“) nevykdė minimalaus kapitalo reikalavimo, o dar trijų draudimo brokerių įmonių akcininkai iš anksto ėmėsi priemonių minėtai padėčiai ištaisyti.

7. VARTOTOJŲ IR DRAUDIMO RINKOS DALYVIŲ GINČŲ NAGRINĖJIMAS

2019 m. tarp vartotojų ir draudimo įmonių kilo 333 ginčai ir tai sudarė 67 proc. visų Lietuvos banke išnagrinėtų vartojimo ginčų. Palyginti su 2018 m., kai buvo išnagrinėta 411 ginčų (77 % visų išnagrinėtų ginčų), nesutarimų tarp vartotojų ir draudimo įmonių skaičius gerokai sumažėjo. Tokį rodiklio mažėjimą galima lėmė Lietuvos banko susitikimai su draudimo įmonėmis vartojimo ginčų prevencijos klausimais. Pastebima, kad išspręsti nesutarimus su vartotojais ir rasti kompromisinį sprendimą dažniau siekiama jau pirmojo kontakto su vartotoju metu.

Analizuojamu laikotarpiu Lietuvos bankas priėmė 118 sprendimų dėl ginčo esmės, iš jų 43 atvejais vartotojų reikalavimus laikė pagrįstais ir juos tenkino visiškai (19) arba iš dalies (24): tai sudarė 36 proc. priimtų sprendimų dėl ginčo esmės. 62 vartotojų ir draudimo įmonių ginčai nebuvo pradėti arba jų nagrinėjimas buvo nutrauktas vartotojams ir draudimo įmonėms pasiekus taikius susitarimus arba pastarosioms patenkinus vartotojų reikalavimus (2018 m. – 63 taikūs susitarimai).

Daugiausia ginčų kilo dėl ne gyvybės draudimo sutarčių (320). Iš jų 117 – dėl su sausumos transporto priemonių valdymu susijusios atsakomybės draudimo (TPVCAPD), 89 – dėl turto draudimo, 45 – dėl sausumos transporto priemonių, išskyrus geležinkelio transporto priemonės, draudimo (kasko), 16 – dėl kelionių draudimo, 13 – dėl nelaimingų atsitikimų draudimo. Beveik visose ne gyvybės draudimo grupėse pastebimas nesutarimų mažėjimas, nežymiai padaugėjo tik ginčų dėl TPVCAPD ir bendrosios civilinės atsakomybės draudimo.

Ginčų dėl gyvybės draudimo šakai priskiriamų draudimo grupių, palyginti su 2018 m., kai buvo išnagrinėtas 31 ginčas, gerokai sumažėjo. Analizuojamu laikotarpiu išnagrinėti tik 8 tokie vartotojų ir draudimo įmonių nesutarimai. 2018 m. net 26 iš 31 ginčo kilo dėl gyvybės draudimo, susijusio su investiciniais fondais, 2019 m. – tik 6.

2019 m. draudikai dažniau vykdė Lietuvos banko priimtus sprendimus: šiais metais įgyvendinta 93 proc. Lietuvos banko rekomendacijų (2018 m. – 91 proc.). Lietuvos banko rekomendacijos buvo neįvykdytos 3 atvejais (2 rekomendacijų neįgyvendino ADB „Compensa Vienna Insurance Group“, 1 – Compensa Life Vienna Insurance Group SE Lietuvos filialas).